

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. október 13.

**EGÉSZSÉGÜGYI
ALAPISMERETEK**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Útmutató a vizsgázók teljesítményének az értékeléséhez
(az értékelő tanárok részére)

- A **zárt jellegű feladatoknál** (teszt) ha a vizsgázó az összes lehetséges választ megjelöli, akkor nem kap pontot.
Ha a javítási-értékelési útmutatóban szereplő megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többletválaszok számával a pontszámot csökkenteni kell.
A feladatokra kapott pontszám nem lehet negatív.
- A **nyílt jellegű feladatoknál** tévedés esetén helyes megoldásnak csak a vizsgázó egyértelmű javítása fogadható el.
- A dolgozatban előforduló esetleges megoldási hibákat, tévedéseket kérjük, feltűnően jelöljék!
- **Fogalom meghatározása** esetén a megoldásban aláhúztuk az ún. **kulcsszavakat**. Maximális pontszám csak akkor adható, ha a kulcsszavak maradéktalanul szerepelnek a vizsgázó megoldásában. A feladat részmegoldása esetén, ha erre lehetőség van, akkor az adott feladat javítási/pontozási útmutatójában található meg a részpont értéke.
- A **csillaggal (*) jelölt feladatoknál** (általában a felsorolásoknál) több helyes megoldás is lehetséges, mint a feladat utasításában megoldásként elvárt (pl. Írjon hármat /3/!). Ezeknél a feladatoknál a **javítási-értékelési útmutatótól eltérő**, de tartalmában azonos, **egyéb helyes megoldás** is elfogadható a ponthatáron belül.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

Teszt jellegű feladatok

1. Húzza alá az igaz állításokat! 4 pont

- A. A K-vitamin vízben oldódó vitamin.
 B. A BCG oltást 0–6 hetes korban adják az újszülöttnak.
 C. A heveny betegség hónapokig tart.
 D. A mentálhigiéné magyar megfelelője lelki egészség.
 E. A kultúrát nem befolyásolják a kortársi kapcsolatok.
 F. A lakosság egészségi állapotát kifejezi a születéskor várható élettartam.
 G. Aktív immunizáláskor legyengített kórokozót juttatunk a szervezetbe.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

2. Írjon x jelet a megfelelő helyre annak megfelelően, hogy igaz 5 pont
 vagy hamis az állítás!

Állítások	Igaz	Hamis
Magas láz csillapítására hűtőfürdőt alkalmazunk, melynek hőmérsékletét 26–28 °C-ra kell beállítani.		x
A normál vérnyomás értéke 150/95 Hmm.		x
A feregnyúlvány-gyulladás életet veszélyeztető heveny megbetegedés is lehet.	x	
A meleg borogatást idült panaszok esetén alkalmazzuk.	x	
A gyomornedv sósavat tartalmaz.	x	

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

3. Írjon I betűt az igaz állítások mellé, és H betűt a hamis állítások mellé! 4 pont

A cukorbetegség azoknál alakul ki, akik sok cukrot és csokoládét fogyasztanak.	H
A passzív immunizálás lényege, hogy kész immunanyagot juttatunk a szervezetbe.	I
A vesekapu a vese gerinc felé néző mediális homorulatában helyezkedik el.	I
Vesetesticskék csak a kéregállományban találhatóak.	I

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

4. Írjon **x** jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás! 5 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A zsírban oldódó vitaminok közé tartozik az E- vitamin.	x	
Az összetett cukrok közé tartozik a szőlőcukor.		x
A népesség egészségi állapotát kifejezi az általános halálozási arányszám.	x	
A fehérjék nagy molekulású aminosavakból állnak.	x	
A liquor sárga folyadék.		x

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

5. Írjon a kipontozott részre **I** (igaz) vagy **H** (hamis) betűt minden állítás elé, annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás! 5 pont

- .. **H** .. A percenkénti pulzusszám 6 éves korban megegyezik a felnőtt pulzusszámával.
- .. **I** .. Magas koleszterintartalmú ételek fogyasztása érlemeszesedést okozhat.
- .. **H** .. Az egyéves kisdud testarányai még nem változnak.
- .. **I** .. Az újszülött 52 db fogcsírával születik.
- .. **I** .. Az élettani sárgaság a szülés után a második napon válhat láthatóvá.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

6. Írjon **x** jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás! 4 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A vér cukorszintjét érzékelik a bétasejtek.	x	
A mellékvese működésére ható hormon az FSH.		x
Az enterogasztron csökkenti a gyomorszekréciót.	x	
A jobb tüdő kettő, a bal három lebenyből áll.		x

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

7. Írjon **x** jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás! 6 pont

Állítások	Igaz	Hamis
A szomatotrop hormon a fogak növekedésében játszik szerepet		x
Az anyatej 3% fehérjét tartalmaz.		x
A magas koleszterintartalmú ételek fogyasztása érlemeszesedést okoz.	x	
A D-vitamin zsírban oldódó vitamin.	x	
Az újszülött első vizsgálata, az életképesség felmérése az APGAR vizsgálat.	x	
A szülés megindulásának a jele a magzatvíz elfolyása.	x	

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható.)

8. Párosítsa a vércsoportokat az agglutinogén jelenléte alapján! 3 pont
Írja a megfelelő betűt a kipontozott vonalra!

- A. „A” vércsoport
B. „0” vércsoport
C. „AB” vércsoport

1. Nem tartalmaz sem „A” sem „B” agglutinogént. **B**
2. „A” agglutinogént tartalmaz. **A**
3. „A” és „B” agglutinogént tartalmaz. **C**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

9. Írjon **x** jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz vagy hamis az állítás! 4 pont

Állítások	Igaz	Hamis
Jobb tüdő három, a bal két lebenyből áll	x	
A szívtől távolabb haladva csökken a vérnyomás	x	
A medenceöv két nagy csontból áll		x
A 12 darab hátsigolyához 12 pár borda kapcsolódik	x	

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható.)

10. Párosítsa a következő fogalmakat és állításokat! 3 pont
Írja a számok mellé a megfelelő betű jelét!

- A. Anyatejes táplálás
B. Mesterséges táplálás

1. Nagyon egyszerű és biztonságos
2. A csecsemő számára hat hónapos korig a legideálisabb táplálék
3. Idegen anya tejét kapja a csecsemő
4. Tápszerrel történő táplálás
5. Tehéntejjel történő táplálás
6. Allergiát okozhat

1: . . A . . . 2: . . A . . 3: . . B . . 4: . . B . . 5: . . B . . 6: . . B . .

(Két helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

11. Írjon x jelet a mondatok mellé annak megfelelően, hogy igaz 4 pont
vagy hamis az állítás!

Állítások	Igaz	Hamis
Az éhbél a patkóbél folytatása, a hasüreg közepén helyezkedik el.	x	
A nyelv alatti mirigy a szájfenék állományába beágyazva helyezkedik el.	x	
A monociták a legkisebb méretű fehérvérsejtek.		x
A vérlemezkék fontos szerepet játszanak a vérárvadás mechanizmusában.	x	

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

12. Párosítsa a fogalmakat a helyes állításokkal! 3 pont
Írja a számok mellé a megfelelő betűt!

1. zsebes billentyűk
2. vitorlás billentyűk
3. szinuszcsonó

- A. A pitvarok és a kamrák között található.
B. A jobb pitvar felső falában található.
C. Visszerek falán található.

1. . . C . . . , 2. . . A . . . , 3. . . B . . .

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

Rövid válaszokat igénylő feladatok

13.* Nevezzen meg a hashártya részei közül hármat! 3 pont

- **kiscseplesz**
- **nagycseplesz**
- **bélfodor**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

14.* Határozza meg a folyadék és elektrolit-háztartás egyensúlyát! 1 pont

A folyadék és elektrolit-háztartás szabályozza a szervezetbe felvett, illetve a szervezet által leadott víz/folyadék és elektrolitok egyensúlyát.

(Helyes válaszra 1 pont adható.)

15.* Soroljon fel az agyi vérellátás zavarainak tüneteinek közül ötöt! 5 pont

- **erős tarkótáji fejfájás**
- **beszédzavar**
- **féloldali gyengeség**
- **zsibbadás**
- **lefittyedt száj**
- **légzési elégtelenség**
- **zavartság**
- **eszméletlenség**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

16. Sorolja fel az izmokat alakjuk szerint! 4 pont

- **rövid izom**
- **hosszú izom**
- **széles izom**
- **gyűrű alakú izom**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

17.* Soroljon fel az ételmérgezésre utaló tünetek közül ötöt! 5 pont

- **gyomortáji görcsös fájdalom**
- **hányinger**
- **hasmenés**
- **hányás**
- **rossz közérzet, undorérzet**
- **láz**
- **fejfájás**
- **instabilitás**

(Helyes válaszonként 1–1 pont adható.)

18.* Határozzon meg az egészségfejlesztés területei közül hatot! 6 pont

- **egészségnevelési programok**
- **egészségügyi szolgáltatások**
- **dohányzás csökkentésére irányuló programok**
- **drogfogyasztás elleni programok**
- **alkohol visszaszorítására irányuló programok**
- **önsegélyező csoportok fejlesztése**
- **gazdasági tevékenységek szabályozása: dohány és alkohol korhoz kötött vásárlása**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

19.* Soroljon fel a külső női nemi szervek közül négyet! 4 pont

- **nagyajkak**
- **kisajkak**
- **szeméremdomb**
- **csikló**
- **hüvelybemenet**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

20.* Soroljon fel a fej izmai közül négyet! 2 pont

- **mimikai izmok**
- **fejtetőizmok**
- **fül körüli izmok**
- **arcizmok**
- **rágóizmok**

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

21. Határozza meg az alábbi fogalmakat! 5 pont
Válaszát írja a kipontozott vonalra a fogalom után!

Szisztolé: **szív izomzatának összehúzódása**

Diasztolé: **a szív izomzatának elernyedése**

Bélfodor: **a beleket a hátsó hasfalhoz rögzítő hashártya kettőzet**

Verőtérfogat: **a szívkamra összehúzódásakor kilökött vérmennyiség**

Angolkór: **a D-vitamin hiányában kialakuló betegség**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

22.* Fogalmazza meg a máj szerepét a vérképzésben! 2 pont

A máj a magzati életben fontos vérképző szerv. Szerepe a születés után megszűnik, de továbbra is termel olyan anyagokat, amelyek fontosak a csontvelői vérképzésben.

(Helyes válaszra 2 pont adható.)

23.* Soroljon fel a drogfogyasztás jelei közül tízet! 5 pont

- **szokások és életmód megváltozása**
- **iskolakerülés, csavargás**
- **más barátok, társaságok keresése**
- **hirtelen iskolai teljesítményromlás**
- **beesett, hamuszürke arc, a bőr elszíneződése**
- **ismeretlen eredetű túszúrások, véraláfutások**
- **a szokottnál szűkebb vagy tágabb pupillák**
- **szájszárazság, orrfolyás**
- **étvágytalanság, erős fogyás**
- **túlzott érzékenység a külső ingerekre**
- **feldobottság, színes álmok, látomások**
- **depresszió, levertség, kedvetlenség, közönyösség**
- **ok nélküli örömkítőrések**
- **koncentrációképesség zavara, feledékenység**
- **indokolatlan fáradtság, gyors kimerülés**
- **alvászavarok, rémálmok, álmatlanság**
- **koordinációs zavarok, tér-idő érzékelés zavara**
- **túl sok, gyakran összefüggéstelen beszéd**
- **indokolatlan félelem- és pánikézés**

(Két helyes válaszra 1 pont adható.)

24.* Soroljon fel a haldoklás fázisai közül hármat! 3 pont

- **tagadás, elutasítás**
- **harag, düh**
- **alkudozás**
- **depresszió**
- **elfogadás, belenyugvás**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)

25.* Soroljon fel az öregedés okai és változásai közül ötöt! 5 pont

- **a kollagénrostok zsugorodnak**
- **a kollagén- és az elasztikus rostok aránya megváltozik**
- **fehérje-anyagcsereváltozás**
- **immunológiai változások**
- **tüdő tágul, csökken a légsere**
- **epeáramlás lassul, epekövek keletkeznek**
- **gyomornyálkahártya sorvad, perisztaltika lassul**
- **szemhéj bőre elvékonyodik, víztartalma csökken**

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható.)